

Sexualitat i Discapacitat Intel·lectual Parlem-ne

M. Escalé
O. Dern
M. Martínez
M. V. Cambredó

Aquesta obra està subjecta a una
[licència de Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Què s'entén per "Discapacitat Intel·lectual?"

Què s'entén
per
"Discapacitat
Intel·lectual?"

"Quan la intel·ligència i la conducta adaptativa de la persona tenen algun grau de limitació en el seu funcionament des de la infància, manifestant-se en les habilitats socials que desenvolupa en la seva vida diària a l'interactuar amb l'entorn que els envolta"

Falses creences sobre sexualitat i discapacitat intel·lectual

Falses creences

- ✘ Són persones asexuals.
- ✘ Són com nens.
- ✘ No s'ha de despertar el seu interès sexual, ja que són massa innocents.
- ✘ No convé que tinguin parella ni que tinguin fills.
- ✘ No controlen els seus impulsos.
- ✘ L'educació sexual no és necessària en persones amb discapacitat intel·lectual.
- ✘ No resulten sexualment atractives per altres persones.
- ✘ L'única manera d'obtenir plaer sexual és el coit.

Dificultats per assolir les necessitats afectivo-sexuals

Dificultats i necessitats afectivo sexuals

- Dificultats per accedir a contextos normalitzats.
- Sobreprotecció de la família.
- Absència d'espais i temps privats íntims on puguin tenir conductes sexuals autoeròtiques o amb els iguals.
- Negació d'educació afectivo-sexual.
- Dèficits cognitius, emocionals i conductuals.
- Major vulnerabilitat als abusos i a l'assetjament sexual.

Drets fonamentals

Drets fonamentals

- Dret a la propietat del seu cos.
- Dret a tenir una privacitat i intimitat.
- Dret a rebre informació i ajuda en el camp de la sexualitat.
- Dret a relacionar-se amb iguals i a les manifestacions sexuals pròpies de seva edat.
- Dret a explorar el seu cos i descobrir les seves possibilitats de plaer sexual.

Quina proposta rebem a l'ASSIR?

Quina proposta rebem a l'ASSIR?

- ✓ **QUI FA LA PROPOSTA?**
Entitats/Centres d'educació especial.
- ✓ **QUÈ SE'NS PROPOSA?**
Tallers grupals sobre sexualitat i afectivitat.
- ✓ **COM ES PLANTEJA EL TALLER?**
Enquesta prèvia realitzada pels educadors per adaptar el taller.
- ✓ **ON ES REALITZA?**
A les entitats o escoles d'educació especial de Sabadell, Cerdanyola i Ripollet, o a l'ASSIR.
- ✓ **A QUI VA DIRIGIT?**
Joves d'entre 18 i 30 anys amb diferents graus de discapacitat intel·lectual.

Quins són els objectius?

Quins són els objectius?

Promoure la SALUT SEXUAL RESPONSABLE I SEGURA de les persones amb discapacitat intel·lectual per potenciar l'afectivitat i la prevenció de conductes de risc.

- ✓ Fomentar que les persones amb discapacitat intel·lectual gaudeixin d'una vida afectiva i sexual plena, saludable i satisfactòria.
- ✓ Potenciar l'autoestima i les capacitats afectives i de relació.
- ✓ Promoure l'ús correcte del preservatiu.
- ✓ Donar a conèixer el Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva(ASSIR). Psicòloga
- ✓ Oferir suport a familiars i educadors i facilitar el contacte amb els professionals de referència.
- ✓ Donar a conèixer el web Sexejoves als joves i als educadors.
- ✓ Prevenir l'embaràs no desitjat i les ITS

Com plantegem els tallers?

Com plantegem els tallers?

- Sessió teòrico-pràctica de 90- 120 minuts.
- 12-18 participants.
- 2-3 professionals segons taller i característiques del grup.
- Material: pissarra, colors, diapositives, gegants encantats, maqueta vagina, preservatius, targetes informatives ASSIR.

Com plantejem els tallers?

> En grup gran:

- ✓ Introducció i exposició general de diferents aspectes relacionats amb la sexualitat i l'afectivitat.
- ✓ Demostració "pas a pas" de l'ús del preservatiu per part del professional.
- ✓ Repetició "pas a pas" seguint les indicacions dels participants.
- ✓ Identitat i orientació sexual.
- ✓ Diferents tipus de relacions i contacte.
- ✓ Diferències entre amic/ga i nòvio/a.
- ✓ "No és No".
- ✓ Intimitat i respecte. Espai públic i privat.
- ✓ Responsabilitat de tenir relacions sexuals. Prevenció embaràs i ITS.

Com plantegem els tallers?

> En grups reduïts (4-5 pers):

HABILITATS.

- ✓ Pràctica individual del "pas a pas".
Estimular la col·laboració entre ells.

RECURSOS COMUNICATIUS.

- ✓ "Rol Playing". Es reballen aspectes relacionats amb l'autoestima, l'asertivitat (saber dir no), la negociació i la utilització dels propis recursos.

MOTIVACIÓ.

- ✓ Casos: "Què pot passar si...?" i a partir de les seves respostes se'ls reconduïx cap a actuacions preventives.
Es treballen motivacions per utilitzar el preservatiu i els recursos al seu abast.

Com ens han avaluat?

Com ens han avaluat?

- **SOBRE EL PROGRAMA: 8,2/10**
- **SOBRE LA METODOLOGIA: 7,9/10**
 Expressen trobar a faltar més part pràctica.
- **SOBRE L'ENTORN: 9/10**
- **SOBRE L'ORGANITZACIÓ: 8,6/10**
- **SOBRE EL RESULTAT: 8/10**
 Expressen haver cobert les seves expectatives i haver adquirit nous coneixements.
- **SOBRE EL DOCENT: 9,3/10**

Conclusions

Conclusions

- > Les persones amb discapacitat psíquica tenen dret a gaudir d'una sexualitat plena de forma saludable.
- > No disposar de formació o informació en sexualitat incrementa la probabilitat de tenir pràctiques sexuals de risc.
- > Cal promoure activitats encaminades a donar a conèixer l'ASSIR a les persones amb discapacitat intel·lectual i a les seves famílies.
- > Cal més formació a les llevadores per abordar aquest tipus d'activitat.
- > La col·laboració de l'ASSIR amb famílies i educadors pot contribuir a una vivència més saludable de la sexualitat i la prevenció de conductes de risc.

Propostes de millora

Propostes de millora

Sessions amb pares i mares sobre sexualitat i afectivitat.

Sessions amb formadors de centres d'educació especial.

Realitzar un programa específic d'educació afectivo-sexual amb persones amb algun tipus de discapacitat intel·lectual.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Institut Català
de la Salut

Moltes
Gràcies
Per la vostra
atenció

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Institut Català
de la Salut

A L'ICS
iguals ♀

Institut català de la salut
ics.gencat.cat